

הגדה של פסח

תנועת הנוער הלומד בא"י - המחנות העולים

תש"ו

TNUAT HANOAR

1946

אָבִיב

כִּי הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר הַגֶּשֶׁם חָלַף
הָלַךְ לוֹ: הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ: עֵת
הַזָּמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע
בְּאַרְצֵנוּ: הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ
וְהַגְּפָנִים סְמָדַר נָתְנוּ רֵיחַ.

מַה יָּפִיתָ, הָאָבִיב!

בַּשָּׂדֶה, בָּאָחוּ
הַצִּיצִים יִפְרָחוּ,
צָהֳלַת חַיִּים סָבִיב.
מַה יָּפִיתָ הָאָבִיב! מַה נָּעַמְתָּ הָאָבִיב!

מַה יָּפִיתָ, הָעוֹלָם!

יַם דָּגָן שָׁטוּחַ,
יַךְ גַּלִּים בָּרוּחַ,
וּמַאְדִּימִים פְּנֵי הָאֲגַם,
מַה יָּפִיתָ הָעוֹלָם! מַה נָּעַמְתָּ הָעוֹלָם!

מַה יָּפִיתָ, בֹּקֶר אוֹר!

כָּל עָנָף, כָּל עֵשֶׂב
יִגְמְאוּ טַל כֶּסֶף
יִשְׁתּוּ טַל, יָפִיצוּ מוֹר.
מַה יָּפִיתָ, בֹּקֶר אוֹר! מַה נָּעַמְתָּ, בֹּקֶר אוֹר!

פקדת

הָאָרֶץ וַתְּשׁוֹקְקֶה
רַבַּת תַּעְשְׁרֶנָּה.
פֶּלֶג אֱלֹהִים מָלֵא
מָיִם. תְּלָמֶיהָ רַוֵּה
בִּרְבִיבִים תְּמֹגְגֶנָּה.
צִמְחָהּ תְּבָרֵךְ.
לָבְשׁוּ כָרִים הַצֹּאן
וַעֲמָקִים יַעַטְפוּ בָר.
יִתְרוֹעֲעוּ אַף יָשִׁירוּ.
עִטַּרְתָּ שְׁנַת טוֹבָתֶךָ.
יִתְרוֹעֲעוּ אַף יָשִׁירוּ.

טַל

נוֹפֵף עֲלֵי הָאָרֶץ
מִמֶּגֶד שָׁמַיִם שְׂבַעְנוּ בְּרָכָה
בְּטָל.

צַוֵּה שָׁנָה טוֹבָה וּמְעֻטֶּרֶת,
פְּרִי הָאָרֶץ לְגָאוֹן וּלְתִפְאֶרֶת
בְּטָל.

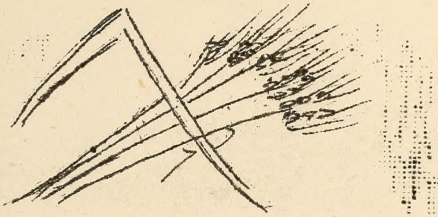
שֹׂבַע מַלֵּא אֲסָמֵינוּ
גַּן רָוֶה שִׂימֵנוּ
בְּטָל.

טַל יַעֲסִיס צוּף הָרִים
זִמְרָה נַנְעִים וְקוֹל נָרִים
בְּטָל.

רְגָבִים דּוֹבְרִים אֵלַי: זַרְעֵנוּ
בְּמַעֲנִית לֵבָב:
וְיוֹם יַגִּיעַ וְהָיִינוּ
לְשִׁבֳּלֵי זָהָב.

וְיֶלֶד רַךְ יָבוֹא אֵלַיִךְ
פּוֹרְחֵי דָגָן לְבוֹר,
וְהֵלֶךְ דַּל בִּמְלִילוֹתַיִךְ
רַעֲבוֹנוֹ יְשַׁבֵּר.

חֲרֹשׁ, חוֹרֵשׁ, וּזְרַע, זוֹרֵעַ
בְּמַעֲנִית הַלֵּב
וּבָאוּ, זָר וָרֵעַ
לְחַג קָצִיר קָרֵב.

קְצִיר הָעֹמֶר

הַשָּׂדֶה בְּשִׁבֳּלָיו עוֹמֵד לַקָּצִיר
כָּל שִׁבֹּלֶת - מֵאָה שְׂעָרִים.
בָּא הַשֶּׁמֶשׁ ? - הַקּוֹצֵר יִשְׁאַל.
הֵן, הֵן וָהֵן - יַעֲנֵהוּ הַקָּהָל.
הַאֶקְצֹר ? וּבָזֶה הַמַּגָּל ?
הֵן, הֵן וָהֵן - יַעֲנֵהוּ הַקָּהָל.
חֶלְקָה זוֹ ? - יוֹסִיף וְיִשְׁאַל.
הֵן, הֵן וָהֵן - יַעֲנֵהוּ הַקָּהָל.

עֹמֶר, עֹמֶר בֶּן קָמָה,
זוֹ בִּרְכַּת הָאֲדָמָה.
הוּא יוּבָא הֲלוֹם
וְיוּנַף תְּנוּפָה לָרוֹם.
מִבְּאֵר שֶׁבַע וְעַד דָּן
חַג חִטָּה וְחַג דָּגָן
פֹּה יָגֵל יוֹגֵב לָעִיר
בִּתְנוּבַת הַנִּיר.

עֹמֶר, עֹמֶר...
יְבֹרַךְ כָּל זִיז שָׂדַי
פְּרִי עָמָל, עֲמַל יָדַי.
בֹּאָה, בֹּאָה מְעַמֵּר,
קוֹל נִשָּׂא וּנְזַמֵּר.

רְאִינוּ עֲמָלֵנוּ - כַּעֲמַל הַנְּמָלִים, כָּל אִישׁ יָבִיא
כְּעֹמֶר אֲלֻמּוֹת, גְּדִישׁ-דָּגָן יָקוּם לְתַלְפִּיּוֹת:
וְשִׁבֳּלָיו פְּנִימָה, פְּנִימָה הַשִּׁבֳּלִים.

עם

שומר במשך אלפי שנים את יום צאתו
מבית עבדים. ודרך כל מחילות השעבוד
והאנס והאינקביזיציה והשמד והפרעות,
נושאת האומה בלבה את הגעגועים לחופש,
ומביאה אותם לידי בטוי עצמי אשר לא יפסח
על כל נפש מישראל, על כל נפש עניה –
ומרודה. מאבות אל בנים, דרך כל הדורות,
נמסר דבר יציאת מצרים זכרון אישי אשר
איננו מחוויר ואיננו דוהה. "בכל דור ודור חיב
אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא
ממצרים". איזה יצר חרות עמוק טבוע בלב-
עם, שיכול היה באביב ימיו ליצור יצירה
גאונית כזאת ולמסור אותה מדור לדור.

זכור

את היום הזה אשר יצאתם ממצרים
מבית-עבדים.

מעבדות - לחרות

הריני

מוכן ומזומן לקיים
מצות עשה. שמור את
חג האביב ולספר
ביציאת מצרים יחד
עם כל ישראל.

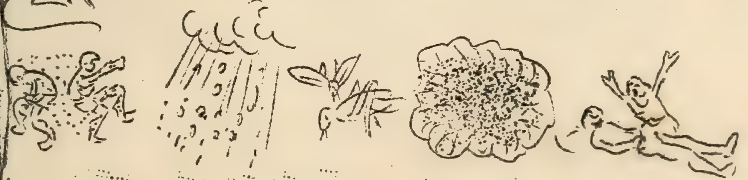
מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?

עבדים היינו - עתה בני חורין

ו
ימת יוסף וכל הדור ההוא: ובני ישראל
פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא
הארץ אתם: ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא-
ידע-את-יוסף: ויאמר אל-עמו: הנה עם בני
ישראל רב ועצום ממנו: הבה נתחכמה לו
פן ירבה והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם-הוא
על שנאינו ונלחם-בנו ועלה מן הארץ. וישימו
עליו שרי מסים למען ענתו בסבלתם ויבן
ערי מסכנות לפרעה את פתם ואת רעמסס:

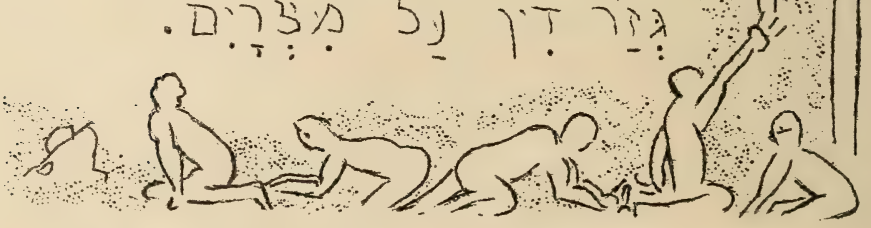
עבדים היינו לפרעה במצרים
ויוציאנו יהוה אלהינו ממצרים ביד
חזקה: ויתן אלהים אותות ומופתים
גדולים ורעים במצרים, בפרעה ובכל
ביתו לעינינו: ואותנו הוציא משם
למען הביא אותנו לתת לנו את הארץ
אשר נשבע לאבותינו:

עבדים היינו עתה בני חורין

פרך

יִשְׂרָאֵל מְקוֹשְׁשִׁים אֶת הַקַּשׁ
בַּמִּדְבָּר וְרוֹמְסִים בַּחֹמֶר יַבְקַשׁ.
וְהָיָה הַקַּשׁ נוֹקֵב אֶת עֲקֵבֵיהֶם וְהַדָּם
מִתְבּוֹסֵס בַּחֹמֶר.
רָחֵל בַּת בְּנוֹ שֶׁל שׁוּתֶלַח הָיְתָה
הָרָה לָלֶדֶת וְרָמְסָה בַּחֹמֶר עִם
בַּעְלָהּ וְיָצָא הַוָּלָד מִמְּעֶיהָ
וְנִתְעָרֵב בְּתוֹךְ הַמַּלְבֵּן. וְיָרַד
מִיכָאֵל וְהֶעֱלָהוּ לִפְנֵי כִּסֵּא
הַכָּבוֹד. בְּאוֹתוֹ לַיְלָה נִגְזַר
גְּזַר דִּין עַל מִצְרָיִם.

וְכַאֲשֶׁר יְעַנּוּ אוֹתוֹ
כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ.

ויהי בימים ההם ויגדל משה ויצא אל
אחיו וירא בסבלותם: וירא איש מצרי
מכה איש עברי מאחיו: ויפן כה וכה
וירא כי אין איש ויך את המצרי ויטמ-
נהו בחול: ויצא ביום השני והנה שני
אנשים עברים נצים: ויאמר לרשע למה
תכה רעך: ויאמר מי שמך לאיש שר
ושופט עלינו הלהרגני אתה אומר כאשר
הרגת את המצרי ויירא משה ויאמר
אכן נודע הדבר:

וישמע פרעה את הדבר הזה ויבקש להרוג את משה: ויברח
משה מפני פרעה וישב בארץ מדין ויהי רועה את צאן
יתרו כהן מדין. וינהג את הצאן אחר המדבר
ויבא אל הר האלהים חרבה: וירא והנה סנה
בוער באש והסנה איננו אכל: ויאמר משה
אסורה-נא ואראה את-המראה הגדול הזה
מדוע לא-יבער הסנה: ויקרא אליו אלהים
מתוך הסנה ויאמר משה משה ויאמר הנני:
ויאמר יהוה ראה ראיתי את-עני עמי אשר
במצרים ואת צעקתם שמעתי מפני נגשיו כי
ידעתי את-מכאביו: ועתה לך ואשלחך אל פרעה
והוצא את עמי בני-ישראל ממצרים:

לֵךְ, בּוֹא מִצְרַיְמָה וּבָאתָ אֶל הָעֲנִיִּים וְאֶל
הָאֻמְלָלִים, אֶל כָּל הַנֶּאֱנָחִים וְהַנִּדְכָּאִים, וְאָמַרְתָּ
אֲלֵיהֶם כִּי עֲבָדִים הֵם – וְהֵם לֹא יָבִינוּ;
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כִּי אֻמְלָלִים הֵם – וְהֵם לֹא
יֵדְעוּ; וְכִי גָּדוֹל עָנְיָם וְנוֹרָא לַחֲצָם – וְהֵם
לֹא יַאֲמִינוּ; וּפָקַחְתָּ אֶת עֵינֵיהֶם בְּחֹזֶק יָד עַל כָּל
לַחֲצָם וְעַל כָּל עָנְיָם – וְגָאַלְתָּ אוֹתָם. וְעַם
רָב יִמָּשֵׁךְ אַחֲרֶיךָ מִקֶּרֶב אַחֶיךָ, אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתָּ
וַאֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ עוֹד, וּמִקֶּרֶב כָּל הָעָם מִסָּבִיב
אֲשֶׁר רַע וָמַר לָהֶם. וְהָיִיתָ לְאַב-הֲמוֹן-אָדָם רָב
וּלְרֹאשׁ שִׁבְטָיו, וְעָשִׂיתָ מִן הַתּוֹלָעִים – אָדָם
וּמִן הָאָדָם – עָם וּמֵעַפְרוֹת חוֹל – אֶרֶץ.

היום אתם יוצאים בחדש האביב

אל ארץ הכנעני והחתי והאמורי והיבוסי אל
ארץ זבת חלב ודבש.

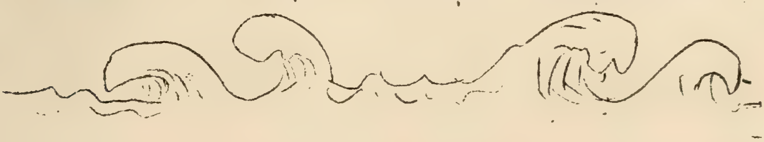
היום אתם יוצאים בחדש האביב

החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם
לחדשי השנה, בעשור לחדש הזה ויקחו להם איש
שה לבית אבות שה לבית. וככה תאכלו אותו
מתניכם חגורים נעליכם ברגליכם ומקלכם
בידכם ואכלתם אותו בחפזון.

היום אתם יוצאים בחדש האביב

ויסעו בני ישראל מרעמסס סוכתה. וישא העם
את בצקו טרם יחמץ משארותם צרורות בשמלותם
על שכמם, ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים
עוגות מצות כי לא חמץ, כי גורשו ממצרים.

היום אתם יוצאים בחדש האביב

צֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם, בֵּית
יַעֲקֹב מֵעַם לוֹעֵז: הָיְתָה יְהוּדָה
לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו: הַיָּם
רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר: הֶהָרִים
רָקְדוּ כְאֵלִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן;
מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ, מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ
יַעֲקֹב; הַהוֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם מָיִם
חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ מָיִם:

ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התף
בידה ותצאנה כל הנשים אחריה בתפים
ובמחולות: ותען להן מרים

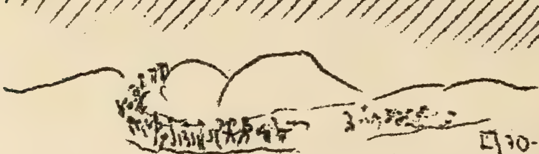
אשירה לה׳ כי גאה גאה סוס
ורוכבו רמה בים.

אמר אויב ארדף אשיג אחלק שלל –
צללו כעופרת במים אדירים:

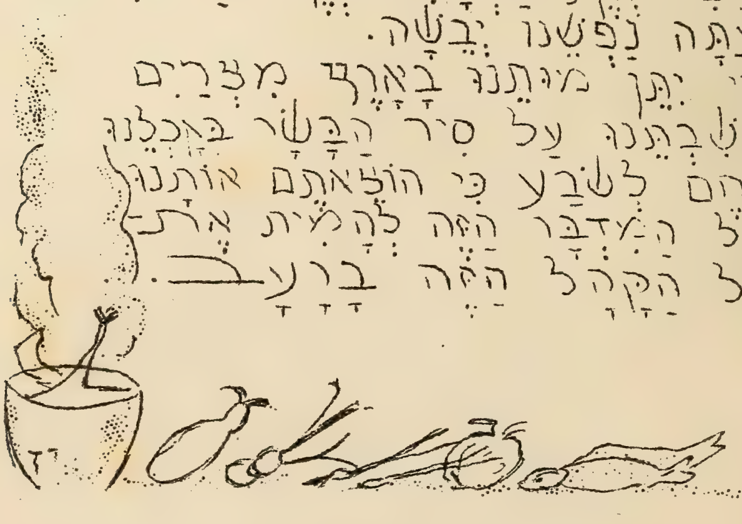

אותה שעה בקשו מלאכי השרת לאמר
שירה לפני הקדוש ברוך הוא. אמר להם
הקדוש ברוך הוא:

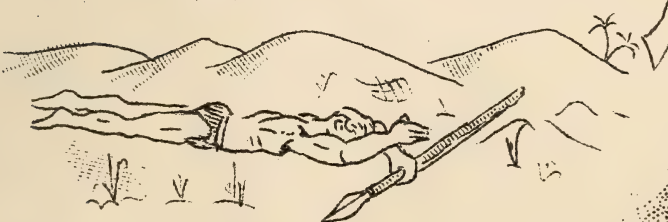
מעשי ידי טובעים בים ואתם
אומרים שירה לפני?

ויסע משה...
את ישראל מים-סוף
ויצאו אל מדבר שור וילכו
שלשה ימים במדבר ולא מצאו מים.
וילנו העם על משה לאמר:
מה נשתה? תנו לנו מים ונשתה!
למה זה העליתנו ממצרים להמית
אותי ואת בני ואת מקני בצמא?
והאספסף אשר בקרבו התאוו תאוה וישבו ויבכו
גם בני ישראל ויאמרו:
מי יאכלנו בשר?
זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים
חנם! את הקשאים ואת האבטיחים ואת
החציר ואת הבצלים ואת השומים
ועתה נפשנו יבשה.
מי יתן מותנו בארץ מצרים
בשבתנו על סיר הבשר באכלנו
לחם לשבע כי הוצאתם אותנו
אל המדבר הזה להמית את
כל הקהל הזה ברעב.

בואו תועי מדבר, צאו מתוך השממה;
עוד הדרך רב, עוד רבה המלחמה.
רב לכם לנוע, לנוד בערבה —
ולפניכם פרושה דרך גדולה, רחבה.
רק ארבעים שנה נתע בין ההרים
ובחול טמנו ששים רבוא פגרים.
אל נא יעצרונו פגרי הנחשלים
שבעבדות מתו- כפסח על החללים!
ירקבו בקלונם סרוחים על ערותם,
שבכתפם נשאו ממצרים אותם
ימתק למו חלומם, חלום רב בצלים ושומים,
דודים מלאי בשר רבים ועצומים.
עוד היום או מחר יהלך רוח הקדים
עם העיט גופת אחרון העבדים.

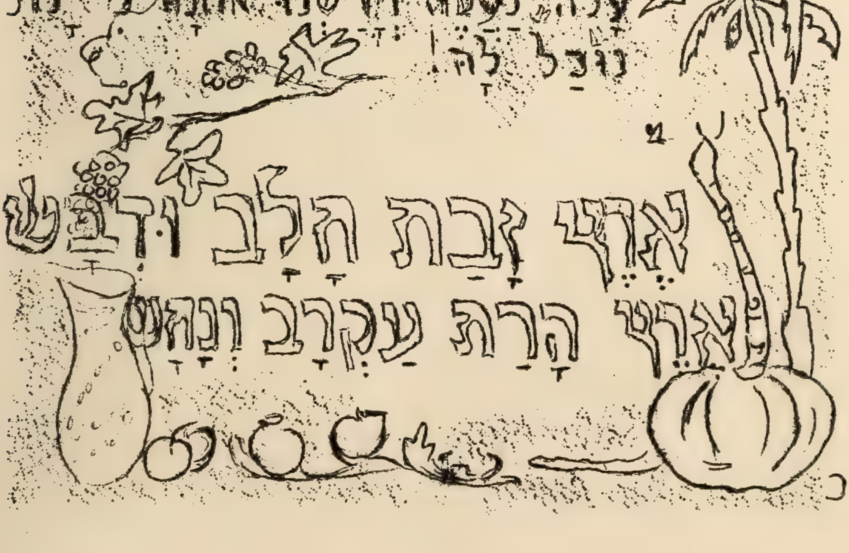

קומו, איפא, נדים! עזבו את השממה!
אך אל-יעל קולכם, דרכו עז בדממה!
פן צעדכם ירגיז מדבר ונרדמיו –
איש ואיש בלבבו ישמע הד פעמיו!
איש בלבבו ישמע קול אלוה דובר:
"לך! היום אל ארץ חדשה אתה עובר
לא! לא לחם קלוקל, שלו ודגן שמים –
לחם עצב תאכל, פרי עמל ידים!
לא! לא אהל תהו ועליות שחקים –
בית אחר תבנה, אהל אחר תקים!
כי מלבד המדבר תחת השמים,
עוד לאלוה עולם גדול, רחב-ידים.
ומלבד ילל הישימון, דמי הציה –
תרגש תחת שמשו ארץ יפה-פיה".

ד

ויהי כי תמו ימי המדבר וישלח
משה אנשים לתור את ארץ כנען:
ויאמר אליהם עלו זה בנגב וראיתם
את הארץ מה היא:
וישובו מתור את הארץ מקץ ארבעים
יום ויבואו אל משה ואל אהרן ואל כל עדת
בני-ישראל אל המדבר ויספרו לו ויאמרו:
באנו אל הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב ודבש
היא וזה פריה. אפס כי עז העם היושב בארץ.
ויהס כלב את העם אל משה ויאמר:
עלה נעלה וירשנו אותה כי יכול
נוכל לה!

הא

לחמא עניא די אכלו
אבהתנא בארעא דמצרים.
כל דכפין
ייתי וייכול,
כל דיצריך
ייתי ויפסח:
השתא - עבדי,
לשנה הבאה - בני חורין.

יזכר

את שארית ישראל אשר עוד
הותיר הגיהינום הנאצי, את
שרידי החרב, הרעב, העינויים
והאימה, הנמקים עוד היום ערירים
ושכולים, ללא בית וללא מולדת
בארצות הגולה; הנודדים בדרכים
והנודדים במחנות —
אות קלון ודראון למנצחים שליטי עולם
והם כלים וכמהים לעלות אלינו. נתיחד
עם אבלם הקודר, עם אסונם העמוק
מני תהום.

נזכר את רבבות
בני עמנו בגולה אשר הושמדו
על ידי חיות-אדם, אשר הובלו
בקרונות המות אל התפרת,
אשר נכלאו ועונו ומתו במחנות
ההסגר.

נזכר את ילדי בית-ישראל אשר נערפו
בארץ האויב ללא רחם.

נזכור את חברינו גבורי הענות מקדשי השם בגיטאות
ביערות במרתפים ובעבי האדמה, אשר שמרו על
ניצוץ האלהים בלבם ואמצו כושלים ודוויים והשלך
במסתרים וביאוש אחרון את מאכלת המרד והנקם
וחרפו נפשם על כבוד ישראל וכבוד האדם.

בליל חגנו תרון בנו

האמונה, כי עוד יבוא יום פדות לעמנו ולכל
אדם עלי אדמות, כי עוד יקום ויתנער האדם
העובד ומחדש ידליק את משואות החזון
ויבער עד תם את הרשע ואת נבלי השליטים
ואת מארת המלחמה.

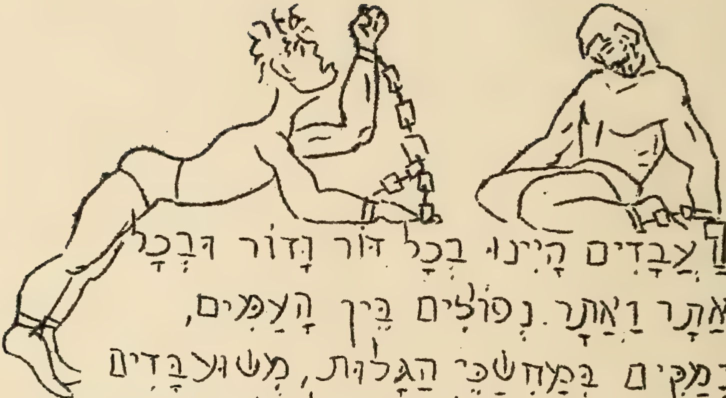
בליל חגנו תרון בנו אמונתנו כי עוד יוקם
דמנו השפוך וביתנו יכון איתן וחסון—
בית לעבודה, לאחוה ולעליה,
עם תקומת עמנו ותקומת
האדם בכל אתר ואתר.

עַל הֶהָרִים קוֹל בְּכִי נִשְׁמַע
כִּי שֻׁדְּדָה הָאָרֶץ.
קוֹל בַּת-צִיּוֹן כִּי תֶּאֱבָל
וַתְּפָרֵשׂ כַּפֶּיהָ.

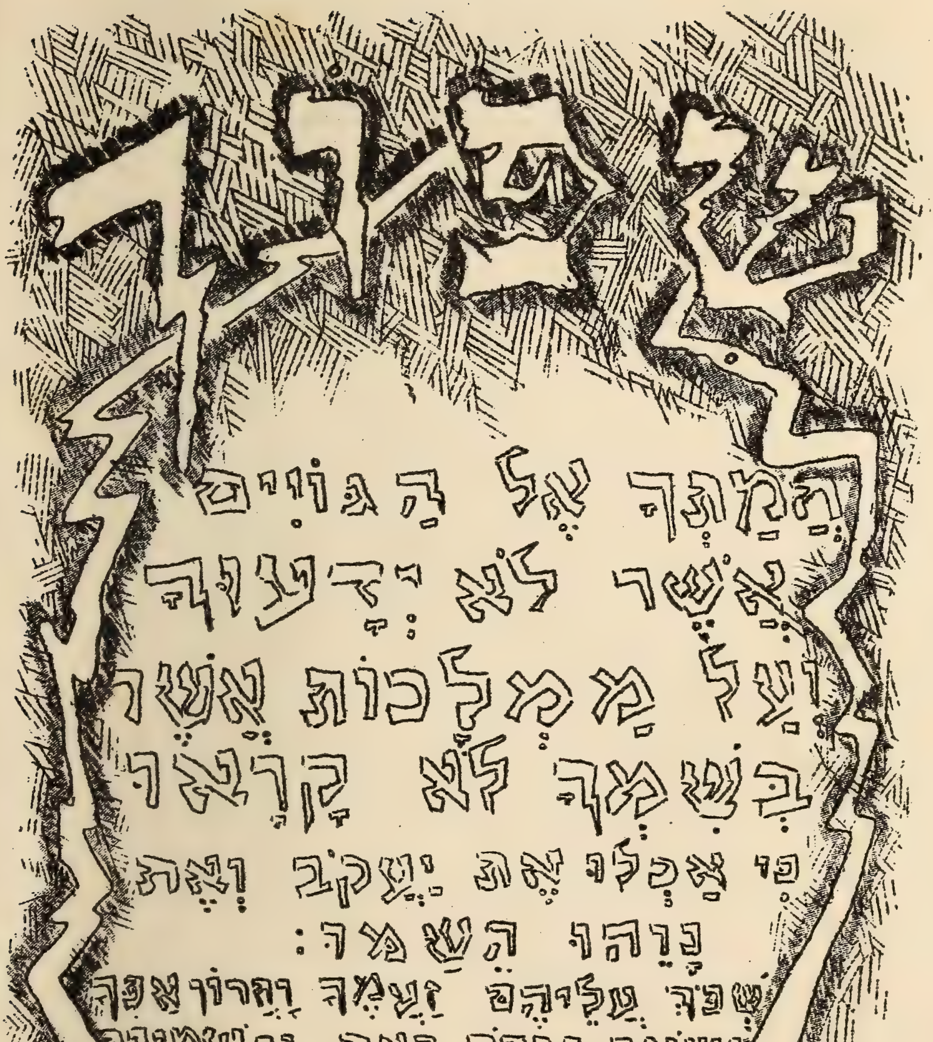
אֵבֶל יָחִיד עֲשִׂי לָךְ:
וְהִתְפַּלְּשִׁי בָּאֵפֶר.
הָיְתָה צִיּוֹן לִמְעוֹן-תַּנִּים
אוֹי לָנוּ, כִּי שֻׁדָּדְנוּ.

עֲבָדִים הָיִינוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר וּבְכָל
אֲתָר וַאֲתָר. נְפוֹצִים בֵּין הָעַמִּים,
נְמַקִּים בְּמַחְשַׁכֵּי הַגָּלוּת, מְשֻׁעְבָּדִים
יוֹבְלוֹת עַל יוֹבְלוֹת בְּכָל קְצוֹת הָאָרֶץ -
לֹא יָדַעְנוּ מַרְגּוֹעַ וְחַיֵּינוּ תְּלוּיִים לָנוּ
מִנֶּגֶד. וַנֵּרְא אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר מִתַּחַת
לְרַגְלֵינוּ, וְהִנֵּה הִיא בַּרְזֶל. וְאֶת
הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר עַל רָאשֵׁנוּ - וְהִנֵּה הֵם
נְחוּשָׁה.

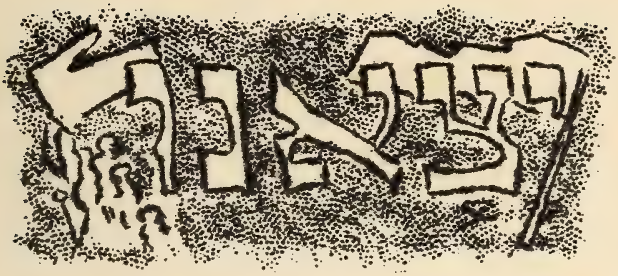

שפך
חמתך אל הגוים
אשר לא ידעוך
ועל ממלכות אשר
בשמך לא קראו
כי אכל את יעקב ואת
נוהו השמו:
שפך עליהם זעמך וחרון אפך
ישיגם, תרדף באף ותשמידם
מתחת שמי ה׳

קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע
נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים,
רָחֵל מְבַכָּה עַל בָּנֶיהָ
מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם,
עַל בָּנֶיהָ כִּי אֵינֶנּוּ.
מִנְעִי
קוֹלֵךְ מִבֶּכִי
וְעֵינַיִךְ מִדִּמְעָה –
כִּי יֵשׁ שָׂכָר לִפְעֻלָּתֵךְ
וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב.
עוֹד אֶבְנֵךְ וְנִבְנֵית
בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל –
יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֵךְ
וְשָׁבוּ בָנִים לִגְבוּלָם.

לשנות את פני העולם, לשים קץ לשעבוד אדם
באדם. והקץ נעוץ בחביון הדורות. מתי נולדנו?
בשעה שניצוץ כבוד ראשון הוצת בלב העבד.
מתי הרימונו את הדגל? בשעה שהתקומם
המושפל הראשון נגד משפילו.
שבע נפול ושבע נקום, כי עמנו הצדק
ושחרור האדם.
נולדנו עם הנץ החמה של האדם המשתחרר.
בכל מערכות האנושות לחרות שם היינו,
בכל שדה קטל של מדכאים, בכל "יציאות
מצרים" של כל העמים ובכל הדורות: על
הגרדום ועל מוקד, בבתי כלא ועל בריקדות.
אך גם אם שבע נפל, נקום ונתעודד.
עד בא יום והיה דגלנו לדגל החברה
המשוחררת, עד יקום האדם במלא קומתו
ויתגלה לעין כל באור הנצחים הצפון בו,
כשדעתו רחבה ולבו טהור וידיד נאמנות
רחיו הנפש לצדק. אין לא עבד עברי ולא
עבד כנעני, לא כושי ולא סיני, הכבוד
כל אדם ראש פנה היא לחברה הנאצלת.

בא יבא היום ההוא.

אפקצה

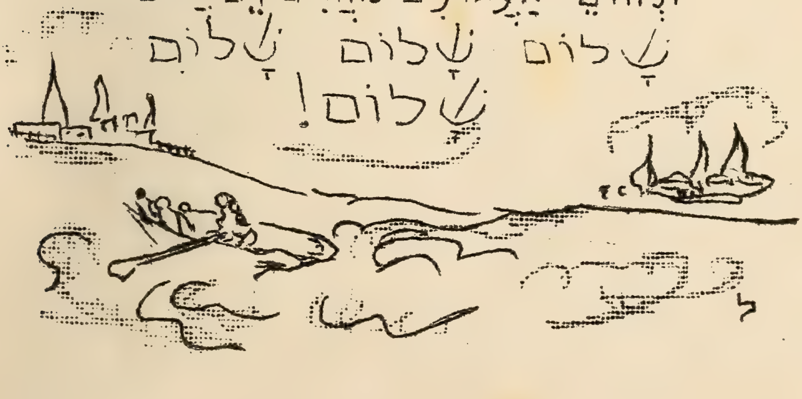
ידנו מהציל לקוחים למות. אנחנו המוצלים
אחראים לשארית ישראל. אין כתפים אחרות
להטיל עליהן. אין גב להתחבא מאחוריו.
בגולה היה אדם מישראל מכון פניו כלפי
ציון. בציון חיב אדם מישראל לכון פניו
לסכת ישראל הנופלת, הנופלת בכל מקום
ובכל הדרכים. בכל יום ויום חיב אדם
לראות את עצמו כמי שמכריע את
הכף ליציאת מצרים או להארכת הגלות.
יהיו כל מעשינו מכונים
לקריעת הים
ולקבלת השבים!

למפלסי

נְתִיבוֹת בְּגַלִּים סוֹעֲרִים,
לְגוֹבְרִים עַל מִכְשׁוֹל בְּפָנִים נוֹהֲרִים,
לְבָזִים לִפְחָדִים וּלְמֵי הַתְּהוֹם -
שָׁלוֹם שָׁלוֹם שָׁלוֹם
שָׁלוֹם שָׁלוֹם שָׁלוֹם!

לַחוֹתְרִים בַּמַּיִם בַּעֲלָטַת הַלַּיִל
רְחוֹקִים מִמְּכוֹרָה מִקָּרוֹב וְגוֹאֵל
וּלְהַטֵי גַעְגּוּעִים נוֹהֲרִים הֵם הֲלוֹם
שָׁלוֹם שָׁלוֹם שָׁלוֹם
שָׁלוֹם!

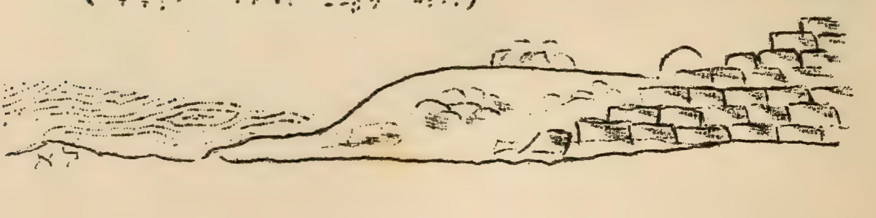

הוי אנשים גיבורי החיל!

הן מני אז קבלנו עלינו לבלתי עבוד את הרומאים,
ואם לא אדונים אחרים זולתי את האלהים לבדו....
והנה הגיעה השעה המצוה עלינו להשלים בפועל
כפינו את משאת נפשנו ואל נעטה בשעה הזאת
קלון עלינו. ואחרי אשר בחלה נפשנו בעבדות שאין
בה סכנה לא נבחר לנו הפעם חיי עבדות עם שפטים
נוראים - והן זה יהיה חלקנו מאת הרומאים אם נפול
חיים בידם, כי הנה אנחנו היינו הראשונים להרים יד
בהם ואנחנו נשארנו האחרונים להלחם אתם...

על כן תמותנה נא נשינו בטרם נטמאו ימותו
נא בנינו בטרם יטעמו טעם עבדות ואחרי כן נגמול
איש לרעהו חסד גיבורים ומה טוב ומה יפה יהיה
בנשאנו את חרותנו אלי קבר ולפני מותנו נשחית
באש את הרכוש ואת המבצר רק הצידה נשאיר להם
למען תהיה לעדה אחרי מותנו כי לא ספנו ברעב
ובמחסור כי אם בחרנו במות מחיי עבדות, כאשר
קבלנו עלינו מראש.

(מדברי אלעזר בן-יאיר במצדה)

אל נא תאמר: "הנה דרכי האחרונה,
את אור היום הסתירו שמי העננה",
זה יום נכספנו לו עוד יעל ויבוא,
ומצעדנו עוד ירעים: אנחנו פה!

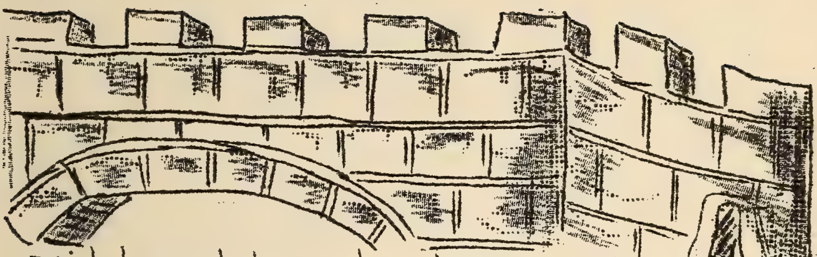
מגבול הקרה ועד עיר התמרים,
אנחנו פה — במכאובות ויסורים,
ובאשר טפת-דמנו שם נגרה,
הלא ינוב עוד עז-רוחנו בגבורה.

עמוד השחר על יומנו אור יהל,
עם הצורר יחלף תמולנו כמו צל,
אך אם חלילה, יאחר לבא האור —
כמו סיסמא יהא השיר מדור לדור.

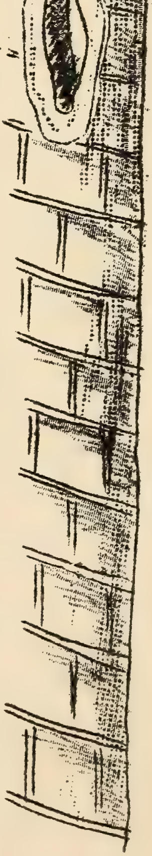
בכתב הדם והעופרת הוא נכתב,
הוא לא שירת צפור הדרור והמרחב
כי בין קירות נופלים שרוהו כל העם,
יחדיו שרוהו ונגנים בידם.

על-כן אל-נא תאמר: "דרכי האחרונה.

אשרי
הגפרור שנשרף והצית להבות
אשרי הלהבה שבערה בסתרי לבבות.
אשרי הלבבות שידעו לחדול בכבוד.
אשרי הגפרור שנשרף והצית להבות

בשירה ותפי-לכת, טעוני כל-טוב, נעל לחומה
מלא חפני לבבות זהב-חלומות נביאה,
בכדי-נעורים מלאים דמים רנים נשא
ואשכלות-חיים בגורות – בטנאי-אהבה,
הכל מנחה לקרב וקדש למסדה!
פתחי, החומה, שערי בתי גנזיך הריקים
ויאצר בם בר-חיינו לשנות הקרב,
כי שוממים עוד שדות-מסדה ומכי-חרב
ומי יודע כמה יארך הקרב ומי מצור כמה עוד ימשך
ועד בא שנות-שבע, עד גשמים בעתם ירדו
וטל על אדמת פרזות ירד לילה לילה,
עד חרמש-הנצחון ברכת-שדה יקצר לבטח
קבלי בכורי-חיינו – צידה ללוחמיך הרעבים
ומעינות עלומינו – לצמאיך!

הנה

יָמִים בָּאִים
וְנִגַּשׁ חוֹרֵשׁ בַּקּוֹצֵר
וְדוֹרֵךְ עֲנָבִים בְּמוֹשֵׁךְ הַזָּרַע.
וְהִטִּיפוּ הֶהָרִים עָסִיס
וְכָל הַגְּבָעוֹת תִּתְמוֹגַגְנָה.
וְשַׁבְתִּי אֶת שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל.
וּבָנוּ עָרִים נְשַׁמּוֹת וְיָשָׁבוּ,
וְנָטְעוּ כְרָמִים וְשָׁתוּ יֵינָם,
ועשו גנות ואכלו פִּרְיָם,
וּנְטַעְתִּים עַל אַדְמָתָם
וְלֹא יִנָּתְשׁוּ עוֹד
מֵעַל אַדְמָתָם.

שירים שלאחר הסעודה

אליהו הנביא

אליהו הנביא, אליהו התשבי, אליהו הגלעדי
במהרה יבא אלינו עם משיח בן דוד.

אדיר במלוכה

אַדִּיר בִּמְלוּכָה, בָּחוּר כַּהֲלָכָה, גְּדוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ:
לְךָ וּלְךָ, לְךָ כִּי לְךָ, לְךָ אַף לְךָ, לְךָ ה׳ הַמַּמְלָכָה
כִּי לוֹ נָאֶה, כִּי לוֹ יָאֶה.

דָּגוּל בִּמְלוּכָה, הָדוּר כַּהֲלָכָה, וָתִיקָיו יֹאמְרוּ לוֹ: לך וכו׳

זַכַּאי	" חָסִין	" טַפְסְרָיו	" " "
יָחִיד	" כַּבִּיר	" לִמּוּדָיו	" " "
מָרוֹם	" נוֹרָא	" סְבִיבָיו	" " "
עָנָיו	" פּוֹדֶה	" צַדִּיקָיו	" " "
קָדוֹשׁ	" רַחוּם	" שִׁנְאַנָּיו	" " "
תַּקִּיף	" תּוֹמֵךְ	" תְּמִימָיו	" " "

אחד מי יודע? אחד אני יודע

אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ.
שְׁנֵי לוּחוֹת הַבְּרִית.
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת.
אַרְבַּע אִמָּהוֹת.
חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה.
שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה.
שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא.
שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה
תִּשְׁעָה יַרְחֵי לֵידָה
עֲשָׂרָה דִבְּרַיָּא:

גדי אחד קנה אבא
בשני זוזים.
גדי אחד בשני זוזים
חד גדיא חד גדיא.
ובא החתול ואכל את הגדי
שקנה אבא בשני זוזים
גדי אחד....
ובא הכלב ונשך לחתול ↓..
ובא מקל והכה את הכלב ↓....
באה אש ושרפה את המקל ↓....
באו מים וכבו את האש ↓...
בא שור ושתה את המים ↓....
בא השוחט ושחט את השור ↓....
בא מלאך המות ושחט את השוחט ↓....
בא הקדוש ברוך הוא ושחט את מלאך-המות ↓

חסל

סדור פסח כהלכתו
ככל משפטו וחקתו.
כאשר זכינו לסדר אותו.
כן נזכה לעשותו.
זך שוכן מעונה.
קומם קהל עדת מי מנה.
בקרוב נהל נטעי כנה.
פדוים לציון

ברנה

